

PEYGAMBERİMİZ HZ. MUHAMMED'İN SÜNNETLERİ İLE İLGİLİ OKUNMASI GEREKLİ ÖNEMLİ BİR ESER

SÜNNET-İ SENİYYE RİSALESİ

“Cenab-ı Hak Kur’an-ı Hakîm’de: ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ferman eder. Rivayat-ı sahiha ile Hazret-i Âişe-i Sıddıka (r.anha) gibi sahabe-i güzün, Hazret-i Peygamber aleyhissalâtü vesselâmı tarif ettikleri zaman “Hulukuhu’l-Kur’an” diye tarif ediyorlardı. Yani Kur’an’ın beyan ettiği mehasin-i ahlâkın misali, Muhammed aleyhissalâtü vesselâmdır. Ve o mehasini en ziyade imtisal eden ve fıtraten o mehasin üstünde yaratılan odur. İşte böyle bir zatın ef’al, ahval, akval ve harekâtının her birisi, nev-i beşere birer model hükmüne geçmeye lâyık iken, ona iman eden ve ümmetinden olan gafillerin, (sünnetine ehemmiyet vermeyen veyahut tağyir etmek isteyen) ne kadar bedbaht olduğunu divaneler de anlar.”

Bediüzzaman

Asrımızın önemli din alimlerinden Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri; Risale-i Nur Külliyyatı içinde Lem’alar kitabında Onbirinci lem’a bölümünde Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) in Sünnetleri ile ilgili günümüz insanının kafasını karıştıran pek çok konuya açıklık getirip cevap vermiştir.

SÜNNET-İ SENİYYE RİSALESİ OLARAK DA ADLANDIRILAN BU ÖNEMLİ ESERİN TAMAMINI SUNUYORUZ

ON BİRİNCİ LEM’A

Mirkatü’s-Sünneti ve Tiryaku Marazı’l-Bid’a

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزَلِیْهِ مَا عَنِتُّمْ
حَرِيصٌ عَلَیْكُمْ بِالْمُؤْمِنِیْنَ رَؤُفٌ رَّحِیْمٌ

Şu âyetin Birinci Makamı, Minhacü’s-Sünnet; İkinci Makamı, Mirkatü’s-Sünnettir.

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِیَ اللّٰهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ عَلَیْهِ تَوَكَّلْتُ
وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِیْنَ
قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّوْنَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُونِیْ یُحِبِّبْكُمْ اللّٰهُ

Bu iki âyet-i azîmenin yüzer nüktesinden on bir nüktesi icmalen beyan edilecek.

Birinci Nükte

Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâm ferman etmiş: مَنْ تَمَسَّكَ بِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ فَسَادَ اُمَّتِیْ فَلَآ هُیْ اَجْرٌ مِّا شَهِدَیْ

“Fesad-ı ümmetim zamanında kim benim sünnetime temessük etse yüz şehidin ecrini, sevabını kazanabilir.”

Evet sünnet-i seniyyeye ittiba, mutlaka gayet kıymettardır. Hususan

bid'aların istilasını zamanında sünnet-i seniyyeye ittiba etmek daha ziyade kıymettardır. Hususan fesad-ı ümmet zamanında sünnet-i seniyyenin küçük bir âdabına müraat etmek, ehemmiyetli bir takvayı ve kuvvetli bir imanı ihsas ediyor. Doğrudan doğruya sünnete ittiba etmek, Resul-i Ekrem aleyhissalâtu vesselâmı hatıra getiriyor. O ihtardan o hatıra, bir huzur-u İlahî hatırasına inkılab eder.

Hattâ en küçük bir muamelede, hattâ yemek, içmek ve yatmak âdabında sünnet-i seniyyeyi müraat ettiği dakikada, o âdi muamele ve o fitrî amel, sevaplı bir ibadet ve şer'î bir hareket oluyor. Çünkü o âdi hareketiyle Resul-i Ekrem aleyhissalâtu vesselâma ittibatını düşünüyor ve şeriatın bir edebi olduğunu tasavvur eder ve şeriat sahibi o olduğu hatıra gelir. Ve ondan Şâri'-i Hakiki olan Cenab-ı Hakk'a kalbi müteveccih olur, bir nevi huzur ve ibadet kazanır.

İşte bu sırra binaen sünnet-i seniyyeye ittibatı kendine âdet eden, âdâtını ibadete çevirir, bütün ömrünü semeredar ve sevaptar yapabilir.

İkinci Nükte

İmam-ı Rabbanî Ahmed-i Farukî (ra) demiş ki: "Ben seyr-i ruhanîde kat'-ı meratib ederken, tabakat-ı evliya içinde en parlak en haşmetli en letafetli en emniyetli; sünnet-i seniyyeye ittibatı, esas-ı tarikat ittihaz edenleri gördüm. Hattâ o tabakanın âmî evliyaları, sair tabakatin has velilerinden daha muhteşem görünüyordu." Evet, müceddid-i elf-i sâni İmam-ı Rabbanî (ra) hak söylüyor.

Sünnet-i seniyyeyi esas tutan, Habibullah'ın zılli altında makam-ı mahbubiyete mazhardır.

Üçüncü Nükte

Bu fakir Said, Eski Said'den çıkmaya çalıştığı bir zamanda, rehbersizlikten ve nefis-i emmarenin gururundan gayet müthiş ve manevi bir fırtına içinde akıl ve kalbim hakaik içerisinde yuvarlandılar. Kâh süreyyadan serâya, kâh serâdan süreyyaya kadar bir sukut ve suud içerisinde çalkanıyorlardı.

İşte o zaman müşahede ettim ki sünnet-i seniyyenin meseleleri, hattâ küçük âdabları, gemilerde hatt-ı hareketi gösteren kıblenameli birer pusula gibi hadsiz zararlı, zulümatlı yollar içinde birer düğme hükmünde görüyordum.

Hem o seyahat-i ruhiyede çok tazyikat altında gayet ağır yükler yüklenmiş bir vaziyette kendimi gördüğüm zamanda, sünnet-i seniyyenin o vaziyete temas eden meselelerine ittiba ettikçe, benim bütün ağırlıklarımı alıyor gibi bir hiffet buluyordum. Bir teslimiyetle tereddütlerden ve vesveselerden, yani "Acaba böyle hareket hak mıdır, maslahat mıdır?" diye endişelerden kurtuluyordum.

Ne vakit elimi çektiysem bakıyordum: Tazyikat çok. Nereye gittikleri anlaşılmayan çok yollar var. Yük ağır, ben de gayet âcizim. Nazarım da kısa, yol da zulümatlı. Ne vakit sünnete yapışsam yol aydınlaşıyor, selâmetli yol görünüyor, yük hafifleşiyor, tazyikat kalkıyor gibi bir halet hissediyordum. İşte o zamanlarımda İmam-ı Rabbanî'nin hükmünü bilmüşahede tasdik ettim.

Dördüncü Nükte

Bir zaman rabıta-i mevttten ve لَمَّا وَوَتُّ حَقَّ كَازِيYESİNDEKİ tasdikten ve âlemin zeval ve fenasından gelen bir halet-i ruhiyeden kendimi acib bir âlemde gördüm. Baktım ki ben bir cenazeyim, üç mühim büyük cenazenin başında duruyorum.

Birisi: Benim hayatımla alâkadar ve mazi kabrine giren zîhayat mahlukatın heyet-i mecmuasının cenaze-i maneviyesi başında

bir mezar taşı hükmündeyim.

İkincisi: Küre-i arz

mezaristanında, nev-i beşerin hayatıyla alâkadar enva-ı zîhayatın heyet-i mecmuasının mazi mezarına defnedilen azîm cenazenin başında bulunan, mezar taşı olan bu asrın yüzünde çabuk silinecek bir nokta ve çabuk ölecek bir karıncayım.

Üçüncüsü: Şu kâinatın kıyamet vaktinde ölmesi muhakkaku'l-vuku olduğu için nazarımda vaki hükmüne geçti. O azîm cenazenin sekeratından dehşet ve vefatından beht ve hayret içinde kendimi görmekle beraber, istikbalde de muhakkaku'l-vuku olan vefatım, o zaman vuku buluyor gibi göründü ve فَاِنَّ تَوَلَّوْاْ وَاِلَّا فَاِنَّ تَوَلَّوْاْ سِرْرِيْ بِتُوْتِ الْمَوْجِ وَتَوَلَّوْاْ سِرْرِيْ بِتُوْتِ الْمَوْجِ çevirip beni terk ettiler, yalnız bıraktılar. Hadsiz bir deniz suretini alan ebed tarafındaki istikbale ruhum sevk ediliyordu. O denize ister istemez atılmak lâzım geliyordu.

İşte o pek acib ve çok hazîn halette iken, iman ve Kur'an'dan gelen bir mededle فَاِنَّ تَوَلَّوْاْ وَاِلَّا فَاِنَّ تَوَلَّوْاْ حَسْبِيَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ âyeti imdadıma yetişti ve gayet emniyetli ve selâmetli bir gemi hükmüne geçti.

Ruh, kemal-i emniyetle ve sürurla o âyetin içine girdi. Evet, anladım ki âyetin mana-yı sarîhinden başka bir mana-yı işaretisi, beni teselli etti ki sükûnet buldum ve sekinet verdi.

Evet, nasıl ki mana-yı sarîhi, Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâma der: "Eğer ehl-i dalalet arka verip senin şeriat ve sünnetinden i'raz edip Kur'an'ı dinlemeseler merak etme! Ve de ki: Cenab-ı Hak bana kâfidir. Ona tevekkül ediyorum. Sizin yerlerinize ittiba edecekleri yetiştirir. Taht-ı saltanatı her şeyi muhittir. Ne âsiler, hududundan kaçabilirler ve ne de istimdad edenler mededsiz kalırlar!"

Öyle de mana-yı işaretisiyle der ki: "Ey insan ve ey insanın reisi ve mürşidi! Eğer bütün mevcudat seni bırakıp fena yolunda ademe giderse, eğer zîhayatlar senden müfakat edip ölüm yolunda koşarsa, eğer insanlar seni terk edip mezaristana girerse, eğer ehl-i gaflet ve dalalet seni dinlemeyip zulûmata düşerse merak etme! De ki: Cenab-ı Hak bana kâfidir. Madem o var, her şey var. Ve o halde, o gidenler ademe gitmediler. Onun başka memleketine gidiyorlar. Ve onların bedeline o arş-ı azîm sahibi, nihayetsiz cünud u askerinden başkalarını gönderir. Ve mezaristana girenler mahvolmadılar, başka âleme gidiyorlar. Onların bedeline başka vazifedarları gönderir. Ve dalalete düşenlere bedel, tarîk-ı hakkı takip edecek mutî kullarını gönderebilir. Madem öyledir, o her şeye bedeldir. Bütün eşya, bir tek teveccühüne bedel olamaz!" der. İşte şu mana-yı işaretisiyle; bana dehşet veren üç müthiş cenaze, başka şekil aldılar. Yani hem Hakîm hem Rahîm hem Âdil hem Kadîr bir Zat-ı Zülcelal'in taht-ı tedbir ve rububiyetinde ve hikmet ve rahmeti içinde hikmet-nüma bir seyeran, ibret-nüma bir cevelan, vazifedarane bir seyahat suretinde bir seyr ü seferdir, bir terhis ve tavziiftir ki böylece kâinat çalkalanıyor, gidiyor, geliyor!..

Beşinci Nükte

فَاِنَّ تَوَلَّوْاْ وَاِلَّا فَاِنَّ تَوَلَّوْاْ حَسْبِيَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ âyet-i azîmesi, ittiba-ı sünnet ne kadar mühim ve lâzım olduğunu pek kat'î bir surette ilan ediyor. Evet, şu âyet-i kerîme, kıyasat-ı mantıkîye içinde, kıyas-ı istisnaî kısmının en kuvvetli ve kat'î bir kıyasıdır. Şöyle ki:

Nasıl mantıkça kıyas-ı istisnaî misali olarak deniliyor: "Eğer güneş

çıkırsa gündüz olacak.” Müsbet netice için denilir: “Güneş çıktı, öyle ise netice veriyor ki şimdi gündüzdür.” Menfî netice için deniliyor: “Gündüz yok, öyle ise netice veriyor ki güneş çıkmamış.” Mantıkça, bu müsbet ve menfî iki netice kat’îdirler.

Aynen böyle de şu âyet-i kerîme der ki: “Eğer Allah’a muhabbetiniz varsa Habibullah’a ittiba edilecek. İttiba edilmezse netice veriyor ki: Allah’a muhabbetiniz yoktur.” Muhabbetullah varsa netice verir ki Habibullah’ın sünnet-i seniyesine ittiba intac eder.

Evet, Cenab-ı Hakk’a iman eden, elbette ona itaat edecek. Ve itaat yolları içinde en makbulü ve en müstakimi ve en kısası, bilâ-şüphê Habibullah’ın gösterdiği ve takip ettiği yoldur.

Evet, bu kâinatı bu derece in’amat ile dolduran Zat-ı Kerîm-i Zülcemal, zîşuurlardan o nimetlere karşı şükür istemesi, zarurî ve bedihîdir.

Hem bu kâinatı bu kadar mu’cizat-ı sanatla tezyin eden o Zat-ı Hakîm-i Zülcelal, elbette bilbedahe zîşuurlar içinde en mümtaz birisini kendine muhatap ve tercüman ve ibadına mübelliğ ve imam yapacaktır. Hem bu kâinatı hadd ü hesaba gelmez tecelliyat-ı cemal ve kemalâtına mazhar eden o Zat-ı Cemil-i Zülkemal, elbette bilbedahe sevdiği ve izharını istediği cemal ve kemal ve esma ve sanatının en câmi’ ve en mükemmel mikyas ve medarı olan bir zata, her halde en ekmel bir vaziyet-i ubudiyeti verecek ve onun vaziyetini sairlerine numune-i imtisal edip herkesi onun ittibasına sevk edecek, tâ ki o güzel vaziyeti başkalarında da görünsün.

Elhasıl: Muhabbetullah, sünnet-i seniyenin

ittibasını istilzam edip intac ediyor. Ne mutlu o kimseye ki sünnet-i seniyeye ittibaından hissesi ziyade ola. Veyl o kimseye ki sünnet-i seniyeyi takdir etmeyip bid’alara giriyor.

Altıncı Nükte

Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâm ferman etmiş:

كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ

Yani بَدْعَاتُ الْيَوْمِ الْكَاذِبَاتُ لَكُمْ دِينُكُمْ دِينُكُمْ

şeriat-ı garra ve desatir-i sünnet-i seniye, tamam ve kemalini bulduktan sonra, yeni icadlarla o düsturları beğenmemek veyahut hâşâ ve kellâ, nâkıs görmek hissini veren bid’aları icad etmek dalalettir, ateştir. Sünnet-i seniyenin meratibi var. Bir kısmı vâcibdir, terk edilmez. O kısım, şeriat-ı garrada tafsilatıyla beyan edilmiş. Onlar muhkemattır, hiçbir cihette tebeddül etmez. Bir kısmı da nevafil nevindendir. Nevafil kısmı da iki kısımdır. Bir kısım, ibadete tabi sünnet-i seniye kısımlarıdır. Onlar dahi şeriat kitaplarında beyan edilmiş. Onların tağyiri bid’attır. Diğer kısım “âdab” tabir ediliyor ki siyer-i seniye kitaplarında zikredilmiş. Onlara muhalefete, bid’a denilmez. Fakat âdab-ı Nebevîye bir nevi muhalefettir ve onların nurundan ve o hakiki edepten istifade etmemektir. Bu kısım ise örf ve âdât ve muamelat-ı fıtriyede Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâmın tevatürle malûm olan harekâtına ittiba etmektir.

Mesela, söylemek âdabını gösteren ve yemek ve içmek ve yatmak gibi hâlâtın âdabının düsturlarını beyan eden ve muaşerete taalluk eden çok sünnet-i seniyeler var. Bu nevi sünnetlere “âdab” tabir edilir. Fakat o âdaba ittiba eden, âdâtını ibadete çevirir, o âdabdan mühim bir feyz alır. En küçük bir âdabın mûraatı, Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâmı tahattur ettiriyor, kalbe bir nur veriyor.

Sünnet-i seniyenin içinde en mühimmi, İslâmiyet alâmetleri olan ve

şeaire de taalluk eden sünnetlerdir. Şeair, âdeta hukuk-u umumiye nevinden cemiyete ait bir ubudiyettir. Birisinin yapmasıyla o cemiyet umumen istifade ettiği gibi onun terkiyle de umum cemaat mes'ul olur. Bu nevi şeaire riya giremez ve ilan edilir. Nâfile nevinden de olsa şahsî farzlardan daha ehemmiyetlidir.

Yedinci Nükte

Sünnet-i seniye, edeptir. Hiçbir meselesi yoktur ki altında bir nur, bir edep bulunmasın! Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâm ferman etmiş: يَا دَاوُدُ بَدِّنِي رَبِّي فَأَحْسِنَ تَأْدِيبِي Yani “Rabb'im bana edebi, güzel bir surette ihsan etmiş, edeplendirmiş.” Evet, siyer-i Nebeviyeye dikkat eden ve sünnet-i seniye bileni, kat'iyen anlar ki: Edebin envainı, Cenab-ı Hak habibinde cem'etmiştir. Onun sünnet-i seniyesini terk eden, edebi terk eder. يَا دَابَّ مَحْرُومٍ بِأَشَدِّ أَرْزُلٍ لَطْفِ رَبِّ مَأْسَادَكِ olursa, hasareti bir edepsizliğe düşer.

Sual: Her şeyi bilen ve gören ve hiçbir şey ondan gizlenemeyen Allâmü'l-guyub'a karşı edep nasıl olur? Sebeb-i hacalet olan haletler, ondan gizlenemez. Edebin bir nev'i tesettürdür, mûcib-i istikrah hâlâtı setretmektir. Allâmü'l-guyub'a karşı tesettür olamaz?

Elcevap:

Evvela: Sâni'-i Zülcelal nasıl ki kemal-i ehemmiyetle sanatını güzel göstermek istiyor ve müstekreh şeyleri perdeler altına alıyor ve nimetlerine, o nimetleri süslendirmek cihetiyle nazar-ı dikkati celbediyor. Öyle de mahlukatını ve ibadını sair zîşuurlara güzel göstermek istiyor. Çirkin vaziyetlerde görünmeleri, Cemil ve Müzeyyin ve Latîf ve Hakîm gibi isimlerine karşı bir nevi isyan ve hilaf-ı edep oluyor. İşte sünnet-i seniyedeki edep, o Sâni'-i Zülcelal'in esmalarının hudutları içinde bir mahz-ı edep vaziyetini takınmaktır.

Sâniyen: Nasıl ki bir tabip, doktorluk noktasında bir nâmahrem en nâmahrem uzvuna bakar ve zaruret olduğu vakit ona gösterilir. Hilaf-ı edep denilmez. Belki edeb-i tıp öyle iktiza eder, denilir. Fakat o tabip, recüliyet unvanıyla yahut vaiz ismiyle yahut hoca sıfatıyla o nâmahremlere bakamaz. Ona gösterilmesini edep fetva veremez. Ve o cihette ona göstermek, hayâsızlıktır. Öyle de Sâni'-i Zülcelal'in çok esması var. Her bir ismin ayrı bir cilvesi var. Mesela “Gaffar” ismi, günahların vücudunu ve “Settar” ismi, kusurâtın bulunmasını iktiza ettikleri gibi “Cemil” ismi de çirkinliği görmek istemez. “Latîf, Kerîm, Hakîm, Rahîm” gibi esma-i cemaliye ve kemaliye, mevcudatın güzel bir surette ve mümkün vaziyetlerin en iyisinde bulunmalarını iktiza ederler. Ve o esma-i cemaliye ve kemaliye ise melaike ve ruhanî ve cin ve insin nazarında güzelliklerini, mevcudatın güzel vaziyetleriyle ve hüsn-ü edepleriyle göstermek isterler.

İşte sünnet-i seniyedeki âdab, bu ulvi âdabın işaretidir ve düsturlarıdır ve numuneleridir.

Sekizinci Nükte

لَقَدْ أَنزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَّعَلَّكُمْ تَهْتَكُونَ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا هَذِهِ السُّنَّةَ الَّتِي تَتَّبِعُونَ الَّتِي كَانَتْ لِلرَّسُولِ الْكَافِرِينَ الَّتِي كَانَتْ لِلرَّسُولِ الْكَافِرِينَ الَّتِي كَانَتْ لِلرَّسُولِ الْكَافِرِينَ... يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا هَذِهِ السُّنَّةَ الَّتِي تَتَّبِعُونَ الَّتِي كَانَتْ لِلرَّسُولِ الْكَافِرِينَ... يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا هَذِهِ السُّنَّةَ الَّتِي تَتَّبِعُونَ...
Lâcâd° fâlan° tawall° w° a° fâcûl° çasûbî° al° l° h°
âyeti, Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâmın ümmetine karşı kemal-i şefkat ve nihayet re'fetini gösterdikten sonra, şu a° w° tawall° w° âyetiyle der ki: “Ey insanlar! Ey Müslümanlar! Böyle hadsiz bir şefkatiyle sizi irşad eden ve sizin menfaatiniz için bütün kuvvetini sarf eden ve manevî yaralarınız için

kemal-i şefkatle getirdiği ahkâm ve sünnet-i seniyesiyle tedavi edip merhem vuran şefkat-perver bir zatın bedihî şefkatini inkâr etmek ve göz ile görünen re'fetini ittiham etmek derecesinde onun sünnetinden ve tebliğ ettiği ahkâmdan yüzlerinizi çevirmek, ne kadar vicdansızlık, ne kadar akılsızlık olduğunu biliniz!”

“Ve ey şefkatli Resul ve ey re'fetli Nebi! Eğer senin bu azîm şefkatini ve büyük re'fetini tanımayıp akılsızlıklarından sana arka verip dinlemeseler merak etme! Semavat ve arzın cünudu taht-ı emrinde olan, arş-ı azîm-i muhitin tahtında saltanat-ı rububiyeti hükmeden Zat-ı Zülcelal sana kâfidir. Hakiki mutî taifeleri, senin etrafına toplattırır, seni onlara dinlettirir, senin ahkâmını onlara kabul ettirir!”

Evet, şariat-ı Muhammediye ve sünnet-i Ahmediyede hiçbir mesele yoktur ki müteaddid hikmetleri bulunmasın. Bu fakir, bütün kusur ve aczimle beraber bunu iddia ediyorum ve bu davanın ispatına da hazırım. Hem şimdiye kadar yazılan yetmiş seksen Risale-i Nuriye, sünnet-i Ahmediyenin ve şariat-ı Muhammediyenin (asm) meseleleri, ne kadar hikmetli ve hakikatli olduğuna yetmiş seksen şahid-i sadık hükmüne geçmiştir. Eğer bu mevzuya dair iktidar olsa, yazılsa yetmiş değil belki yedi bin risale o hikmetleri bitiremeyecek.

Hem ben şahsımda bilmüşahede ve zevken, belki bin tecrübatım var ki mesail-i şariatla sünnet-i seniye düsturları, emraz-ı ruhaniyede ve akliyede ve kalbiyede, hususan emraz-ı içtimaiyede gayet nâfi' birer devadır bildiğimi ve onların yerini başka felsefî ve hikmetli meseleler tutamadığını, bilmüşahede kendim hissettiğimi ve başkalarına da bir derece risalelerde ihsas ettiğimi ilan ediyorum. Bu davamda tereddüt edenler, Risale-i Nur eczalarına müracaat edip baksınlar.

İşte böyle bir zatın sünnet-i seniyesine elden geldiği kadar ittibaa çalışmak, ne kadar kârlı ve hayat-ı ebediye için ne kadar saadetli ve hayat-ı dünyeviye için ne kadar menfaatli olduğu kıyas edilsin.

Dokuzuncu Nükte

Sünnet-i seniyenin her bir nevine tamamen bilfiil ittiba etmek, ehass-ı havassa dahi ancak müyesser olur. Ona bilfiil olmasa da bi'n-niyet, bi'l-kasd taraftarane ve iltizamkârane talip olmak, herkesin elinden gelir. Farz ve vâcib kısımlara zaten ittibaa mecburiyet var. Ve ubudiyetteki müstehab olan sünnet-i seniyenin terkinde günah olmasa dahi büyük sevabın zayıyatı var. Tağyirinde ise büyük hata vardır. Âdât ve muamelattaki sünnet-i seniye ise ittiba ettikçe o âdât, ibadet olur. Etmese itab yok. Fakat Habibullah'ın âdab-ı hayatiyesinin nurundan istifadesi azalır.

Ahkâm-ı ubudiyette yeni icadlar bid'attır. Bid'atlar ise لَيْسَ وَهْمٌ الْكَلْبُ سِرِّيْنًا مِّنْ دُونِ الْبَدَنِ الْكَلْبُ سِرِّيْنًا مِّنْ دُونِ الْبَدَنِ الْكَلْبُ سِرِّيْنًا مِّنْ دُونِ الْبَدَنِ الْكَلْبُ سِرِّيْنًا مِّنْ دُونِ الْبَدَنِ الْكَلْبُ سِرِّيْنًا مِّنْ دُونِ الْبَدَنِ الْكَلْبُ سِرِّيْنًا مِّنْ دُونِ الْبَدَنِ الْكَلْبُ سِرِّيْنًا مِّنْ DÖNÜMÜNDEN ÖZELİNE VE MEŞREPLER NEVİNDEN OLSA VE ASILLARI KİTAP VE SÜNNETTEN AHZEDİLMEK ŞARTIYLA AYRI AYRI TARZDA, AYRI AYRI SURETTE OLMAKLA BERABER, MUKARRER OLAN USÛL VE ESASAT-ı SÜNNET-İ SENİYEYE MUHALEFET VE TAĞYİR ETMEMEK ŞARTIYLA, BID'A DEĞİLLERDİR. Lâkin bir kısım ehl-i ilim, bunlardan bir kısmını bid'aya dâhil edip fakat “bid'a-i hasene” namını vermiş.

İmam-ı Rabbanî Müceddid-i Elf-i Sâni (ra) diyor ki: “Ben seyr-ü sülûk-u ruhanîde görüyordum ki Resul-i Ekrem aleyhissalâtu vesselâmdan mervî olan kelimat nurludur, sünnet-i seniye şuâı ile parlıyor. Ondan mervî olmayan parlak ve kuvvetli virdleri ve halleri gördüğüm vakit, üstünde o nur yoktu. Bu kısmın en parlağı, evvelkinin en azına mukabil

gelmiyordu. Bundan anladım ki sünnet-i seniyenin şuâı, bir iksirdir. Hem o sünnet, nur isteyenlere kâfidir, hariçte nur aramaya ihtiyaç yoktur.” İşte böyle hakikat ve şeriatın bir kahramanı olan bir zatın bu hükmü gösteriyor ki: Sünnet-i seniye, saadet-i dâreynin temel taşıdır ve kemalâtın madeni ve menbaıdır.

اللَّهُمَّ ارزُقْنَا اتِّبَاعَ السُّنَّةِ السَّيِّدَةِ
رَبِّ سُنَّةِ الْمَنَّا بِمَّا أَنْزَلْتَ وَاتَّبِعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتَسِبْنَا مَعَ
الشَّاهِدِينَ

Onuncu Nükte

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ
âyetinde i'cazlı bir îcaz vardır. Çünkü çok cümleler, bu üç cümlenin içinde dercedilmiştir. Şöyle ki şu âyet diyor ki “Allah’a (Celle Celalühü) imanınız varsa elbette Allah’ı seveceksiniz. Madem Allah’ı seversiniz, Allah’ın sevdiği tarzı yapacaksınız. Ve o sevdiği tarz ise Allah’ın sevdiği zata benzemelisiniz. Ona benzemek ise ona ittiba etmektir. Ne vakit ona ittiba etseniz Allah da sizi sevecek. Zaten siz Allah’ı seversiniz tâ ki Allah da sizi sevsin.”

İşte bütün bu cümleler, şu âyetin yalnız mücmel ve kısa bir mealidir.

Demek oluyor ki insan için en mühim âlî maksat, Cenab-ı Hakk’ın muhabbetine mazhar olmasıdır. Bu âyetin nassıyla gösteriyor ki o matlab-ı a’lânın yolu, Habibullah’a ittibadır ve sünnet-i seniyesine iktidadır. Bu makamda üç nokta ispat edilse, mezkûr hakikat tamamıyla tezahür eder.

Birinci Nokta: Beşer, fıtraten şu kâinatın Hâlık’ına

karşı hadsiz bir muhabbet üzerine yaratılmıştır. Çünkü fıtrat-ı beşeriyede cemale karşı bir muhabbet ve kemale karşı perestiş etmek ve ihsana karşı sevmek vardır. Cemal ve kemal ve ihsan derecatına göre, o muhabbet tezayüd eder. Aşkın en münteha derecesine kadar gider. Hem bu küçük insanın küçücük kalbinde, kâinat kadar bir aşk yerleşir. Evet, kalbin mercimek kadar bir sandukçası olan kuvve-i hâfıza, bir kütüphane hükmünde binler kitap kadar yazı, içinde yazılması gösteriyor ki kalb-i insan, kâinatı içine alabilir ve o kadar muhabbet taşıyabilir.

Madem fıtrat-ı beşeriyede ihsan ve cemal ve kemale karşı böyle hadsiz bir istidad-ı muhabbet vardır. Ve madem bu kâinatın Hâlık’ı, kâinatta tezahür eden âsârıyla, bilbedahe tahakkuku sabit olan hadsiz cemal-i mukaddesi; bu mevcudatta tezahür eden nukuş-u sanatıyla bizzarure sübutu tahakkuk eden hadsiz kemal-i kudsîsi ve bütün zîhayatlarda tezahür eden hadsiz enva-ı ihsan ve in’amatıyla bi’l-yakîn ve belki bilmüşahede vücudu tahakkuk eden hadsiz ihsanatı vardır. Elbette zîşuurların en câmiî ve en muhtacı ve en mütefekkeri ve en müştakı olan beşerden, hadsiz bir muhabbeti iktiza ediyor.

Evet her bir insan, o Hâlık-ı Zülcelal’e karşı hadsiz bir muhabbete müstaid olduğu gibi o Hâlık dahi herkesten ziyade cemal ve kemal ve ihsanına karşı hadsiz bir mahbubiyete müstahaktır. Hattâ insan-ı mü’minde hayatına ve bekasına ve vücuduna ve dünyasına ve nefesine ve mevcudata karşı türlü türlü muhabbetleri ve şedit alâkaları, o istidad-ı muhabbet-i İlahiyenin tereşshatıdır. Hattâ insanın mütenevvi hissiyat-ı şedidesi, o istidad-ı muhabbetin istihaleleridir ve başka şekillere girmiş reşhalarıdır.

Malûmdur ki insan kendi saadetiyle mütelezziz olduğu gibi alâkadar olduğu zatların saadetleriyle dahi mütelezziz oluyor. Ve kendini beladan kurtaranı sevdiği gibi sevdiklerini de kurtaranı öyle sever.

İşte bu halet-i ruhiyeye binaen insan, eğer her insana ait enva-ı

ihsanat-ı İlahiyeden yalnız bunu düşünse ki benim Hâlık'ım, beni zulümat-ı ebediye olan ademden kurtarıp bu dünyada bir güzel dünyayı bana verdiği gibi; ecelim geldiği zaman beni idam-ı ebedî olan ademden ve mahvdan yine kurtarıp bâki bir âlemde ebedî ve çok şaşaalı bir âlemi bana ihsan ve o âlemin umum enva-ı lezaiz ve mehasininden istifade edecek ve cevelan edip tenezzüh edecek zahirî ve bâtinî hâsseleri, duyguları bana in'am ettiği gibi çok sevdiğim ve çok alâkadar olduğum bütün akarib ve ahbab ve ebna-yı cinsimi dahi öyle hadsiz ihsanlara mazhar ediyor ve o ihsanlar bir cihette bana ait oluyor. Zira onların saadetleriyle mesud ve mütelezziz oluyorum.

Madem **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** sırrıyla, herkeste ihsana karşı perestiş var. Elbette böyle hadsiz ebedî ihsanata karşı, kâinat kadar bir kalbim olsa o ihsana karşı muhabbetle dolmak iktiza eder ve doldurmak isterim. Ben bilfiil o muhabbeti etmezsem de bi'l-istidat, bi'l-iman, bi'n-niyye, bi'l-kabul, bi't-takdir, bi'l-iştîyak, bi'l-iltizam, bi'l-irade suretinde ediyorum, diyecek ve hâkeza... Cemal ve kemale karşı insanın göstereceği muhabbet ise icmalen işaret ettiğimiz ihsana karşı muhabbete kıyas edilsin. Kâfir ise küfür cihetiyle hadsiz bir adâvet eder. Hattâ kâinata ve mevcudata karşı zalimane ve tahkirkârane bir adâvet taşıyor.

İkinci Nokta: Muhabbetullah, ittiba-ı sünnet-i

Muhammediye aleyhissalâtü vesselâmı istilzam eder. Çünkü Allah'ı sevmek, onun marziyatını yapmaktır. Marziyatı ise en mükemmel bir surette Zat-ı Muhammediye'de (asm) tezahür ediyor. Zat-ı Ahmediye'ye (asm) harekât ve ef'alde benzemek, iki cihettedir:

Birisi: Cenab-ı Hakk'ı sevmek cihetinde emrine itaat ve marziyatı dairesinde hareket etmek, o ittibaı iktiza ediyor. Çünkü bu işte en mükemmel imam, Zat-ı Muhammediye'dir (asm).

İkincisi: Madem Zat-ı Ahmediye (asm), insanlara olan hadsiz ihsanat-ı İlahiyenin en mühim bir vesilesidir. Elbette Cenab-ı Hak hesabına, hadsiz bir muhabbete lâyıktır. İnsan, sevdiği zata eğer benzemek kabil ise fıtraten benzemek ister. İşte Habibullah'ı sevenlerin, sünnet-i seniyesine ittiba ile ona benzemeye çalışmalarını, kat'iyen iktiza eder.

Üçüncü Nokta: Cenab-ı Hakk'ın hadsiz merhameti

olduğu gibi hadsiz bir muhabbeti de vardır. Bütün kâinattaki masnuatın mehasini ile ve süslendirmesiyle kendini hadsiz bir surette sevdirdiği gibi masnuatını, hususan sevdirmesine sevmek ile mukabele eden zîşuur mahlukatı sever. Cennetin bütün letaif ve mehasini ve lezaizi ve niamatı, bir cilve-i rahmeti olan bir zatın nazar-ı muhabbetini kendine celbe çalışmak, ne kadar mühim ve âlî bir maksat olduğu bilbedahe anlaşılır.

Madem nass-ı kelâmıyla; onun muhabbetine, yalnız ittiba-ı sünnet-i Ahmediye (asm) ile mazhar olunur. Elbette ittiba-ı sünnet-i Ahmediye (asm), en büyük bir maksad-ı insanî ve en mühim bir vazife-i beşeriye olduğu tahakkuk eder.

On Birinci Nükte

Üç meseledir.

Birinci Mesele: Resul-i Ekrem aleyhissalâtü

vesselâmın sünnet-i seniyesinin menbaı üçtür: Akvali, ef'ali, ahvalidir.

Bu üç kısım dahi üç kısımdır: Feraiz, nevafil, âdât-ı hasenesidir.

Farz ve vâcib kısmında ittibaa mecburiyet var; terkinde, azap ve ikab vardır.

Herkes ona ittibaa mükelleftir.

Nevafil kısmında, emr-i istihbabî ile yine ehl-i iman mükelleftir.

Fakat terkinde azap ve ikab yoktur. Fiilinde ve ittibaında azîm sevaplar var ve tağyir ve tebdili bid'a ve dalalettir ve büyük hatadır.

Âdât-ı seniyesi ve harekât-ı müstahsenesi ise hikmeten, maslahaten, hayat-ı şahsiye ve neviye ve içtimaiye itibarıyla onu taklit ve ittiba etmek, gayet müstahsendir. Çünkü her bir hareket-i âdiyesinde, çok menfaat-i hayatiye bulunduğu gibi mutabaat etmekle o âdab ve âdetler, ibadet hükmüne geçer.

Evet, madem dost ve düşmanın ittifakıyla, Zat-ı Ahmediye (asm) mehasin-i ahlâkın en yüksek mertebelerine mazhardır. Ve madem bi'l-ittifak nev-i beşer içinde en meşhur ve mümtaz bir şahsiyettir. Ve madem binler mu'cizatın delâletiyle ve teşkil ettiği âlem-i İslâmiyet'in ve kemalâtının şehadetiyle ve mübelliğ ve tercüman olduğu Kur'an-ı Hakîm'in hakaikin tasdiğiyle, en mükemmel bir insan-ı kâmil ve bir mürşid-i ekmeldir. Ve madem semere-i ittibaıyla milyonlar ehl-i kemal, meratib-i kemalâtta terakki edip saadet-i dâreyne vâsıl olmuşlardır. Elbette o zatın sünneti, harekâtı, iktida edilecek en güzel numunelerdir ve takip edilecek en sağlam rehberlerdir ve düstur ittihaz edilecek en muhkem kanunlardır. Bahtiyar odur ki bu ittiba-ı sünnette hissesi ziyade ola.

Sünnete ittiba etmeyen, tembellik eder ise hasaret-i azîme; ehemmiyetsiz görür ise cinayet-i azîme; tekzibini işmam eden tenkit ise dalalet-i azîmedir.

İkinci Mesele: Cenab-ı Hak Kur'an-ı Hakîm'de:

وَالزَّكَاةَ وَالْحُلُقَ عَاطِمٍ ferman eder. Rivayat-ı sahiha ile Hazret-i Âişe-i Sıddıka (r.anha) gibi sahabe-i güzün, Hazret-i Peygamber aleyhissalâtü vesselâmı tarif ettikleri zaman "Hulukuhu'l-Kur'an" diye tarif ediyorlardı. Yani Kur'an'ın beyan ettiği mehasin-i ahlâkın misali, Muhammed aleyhissalâtü vesselâmdır. Ve o mehasini en ziyade imtisal eden ve fıtraten o mehasin üstünde yaratılan odur.

İşte böyle bir zatın ef'al, ahval, akval ve harekâtının her birisi, nev-i beşere birer model hükmüne geçmeye lâyık iken, ona iman eden ve ümmetinden olan gafillerin, (sünnetine ehemmiyet vermeyen veyahut tağyir etmek isteyen) ne kadar bedbaht olduğunu divaneler de anlar.

Üçüncü Mesele: Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâm,

hilkaten en mutedil bir vaziyette ve en mükemmel bir surette halk edildiğinden, harekât ve sekenatı, itidal ve istikamet üzerine gitmiştir. Siyer-i seniyesi, kat'î bir surette gösterir ki her hareketinde istikamet ve itidal üzere gitmiş, ifrat ve tefritten içtinab etmiştir. Evet, Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâm فَاسْتَقَمَ كَمَلًا emrini tamamıyla imtisal ettiği için bütün ef'al ve akval ve ahvalinde istikamet, kat'î bir surette görünüyor.

Mesela, kuvve-i akliyenin fesat ve zulmeti hükmündeki ifrat ve tefriti olan gabavet ve cerbezeden müberra olarak, hadd-i vasat ve medar-ı istikamet olan hikmet noktasında kuvve-i akliyesi daima hareket ettiği gibi...

Kuvve-i gazabiye'nin fesadı ve ifrat ve tefriti olan korkaklık ve tehevürden münezze olarak, kuvve-i gazabiye'nin medar-ı istikameti ve hadd-i vasatı olan şecaat-i kudsiye ile kuvve-i gazabiyesi hareket etmekle beraber...

Kuvve-i şehviye'nin fesadı ve ifrat ve tefriti olan humud ve fücürdan musaffâ olarak, o kuvvenin medar-ı istikameti olan iffette, kuvve-i şehviyesi daima iffeti, a'zamî masumiyet derecesinde rehber ittihaz etmiştir. Ve hâkeza...

Bütün sünen-i seniyesinde, ahval-i fitriyesinde ve ahkâm-ı şer'iyesinde, hadd-i istikameti ihtiyar edip zulüm ve zulümat olan ifrat ve tefritten, israf ve tebzirden içtinab etmiştir. Hattâ tekellümünde ve ekl ve şürebünde, iktisadı rehber ve israftan kat'iyen içtinab etmiştir. Bu hakîkatın tafsilâtına dair binler cilt kitap telif edilmiştir. **السِّرِّانَا فِي تَكْوِينِ الْإِنْسَانِ** sırınca, bu denizden bu katre ile iktifa edip kıssayı kısa keseriz.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى جَامِعِ مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ وَمَظْهَرِ سِرِّ «وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ»

الَّذِي قَالَ: «مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ». ❁

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَيْنَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَيْنَا اللَّهُ لَقَدْ

جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ❁

سُبْحَانَكَ لَأَعْلَمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ❁

Kaynak Link: <http://www.hizmetvakfi.org/risaleinur/>